

SWOT ANALÝZA MODELOVÝCH RIEŠENÍ ORGANIZAČNÝCH ZMIEN V ZÁKLADNÝCH ŠKOLÁCH

Len 1. cyklus

Výhody	Nevýhody
<ol style="list-style-type: none"> 1. Ak súčasťou názvu školy vedeného v sieti nie je vzdelávací stupeň alebo ročník, zriaďovateľ v prípade potreby upraví typ školy len dodatkom zriaďovacej listiny (§ 22 ods. 2 písm. b) a ods. 3 zákona č. 596/2003 Z. z.). 2. Možnosť využiť existujúcich učiteľov. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ak súčasťou názvu školy vedeného v sieti je vzdelávací stupeň alebo ročník, bude potrebná ďalšia administrácia vyplývajúca zo zákona č. 596/2003 Z. z. 2. Zníženie zdrojov na zabezpečenie pedagogických asistentov a odborných zamestnancov pre žiakov so ŠVP a žiakov s nadaním. 3. Škola nebude mať vzdelávací program s ukončeným stupňom vzdelávania (legislatívne to možné je). 4. Prepúšťanie učiteľov pre nadbytočnosť a s tým spojená zvýšená potreba finančných prostriedkov na odstupné. 5. Odchod žiakov 4. ročníka predstavuje ďalšie finančné straty zriaďovateľov na rovnakú prevádzku ZŠ. Normatívne rozpočty neplnoorganizovaných škôl nemusia pokrývať ich osobné a prevádzkové náklady. 6. 14 % štvrtákov zo SZP nemá dostupnú vhodnú ZŠ do 6 km (s vyučovacím jazykom maďarským je to 37% žiakov) a 60 % do 3 km (77% s vyučovacím jazykom maďarským). 7. Ak budú školy pri výbere prvého cyklu potrebovať rekonštruovať priestory, náklady musí znášať zriaďovateľ. V zákone č. 597/2003 Z. z. je možnosť na získanie finančných prostriedkov na uvedený účel len cez § 6c - dotácie, prípadne pri školách v zriaďovateľskej pôsobnosti regionálnych úradov školskej správy, prostredníctvom kapitálových výdavkov podľa § 7 ods. 9 výstavbu, prístavbu, modernizáciu a rekonštrukciu školských objektov. 8. Obec (ako zriaďovateľ verejných základných škôl) upraví všeobecne záväzným nariadením školský obvod základnej školy zriadenej obcou pre žiakov 1. až 3. ročníka, ale taktiež je povinná zabezpečiť pre svojich obyvateľov, t. j. žiakov 4. až 9. ročníka základnej školy spoločný školský obvod v súlade s § 8 zákona č. 596/2003 Z. z.
Príležitosti	Riziká
<ol style="list-style-type: none"> 1. Možnosť zvýšenia kvality vyučovania - menej žiakov predstavuje viac času a možností personalizácie a individuálneho prístupu. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Náročnejšia zastupiteľnosť učiteľov z dôvodu nižšieho počtu. 2. Môžu sa tvoriť čisto homogénne rómske školy z dôvodu odlivu nerómskych detí do plnoorganizovaných škôl už v prvom ročníku. 3. Obce s neplnoorganizovanými školami možno budú musieť meniť školské obvody, čo má za následok aj zmeny v dopravnom - nárast finančných prostriedkov na dopravné. 4. Cirkevné a národnostné neplnoorganizované školy nemajú v blízkosti plnoorganizovanú školu s rovnakým zameraním, kde by mohli žiaci 4. ročníka pokračovať.

1. aj 2. cyklus

Výhody	Nevýhody
<ol style="list-style-type: none"> 1. Kvalifikačné predpoklady pedagogických zamestnancov, podľa vyhlášky č. 173/2023 Z. z. o kvalifikačných predpokladoch pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov, platnej od 1.9.2023, v kategórii učiteľ a podkategórii učiteľ prvého stupňa zodpovedajú kvalifikovanosti pre prvý stupeň (1. a 2.cykus). 2. Učiteľovi druhého stupňa platí kvalifikovanosť pre prvý stupeň, v predmetoch podľa svojej aprobácie, v zmysle prílohy k vyhláške č. 173/2023 Z. z. 3. Ak súčasťou názvu školy vedeného v sieti nie je vzdelávací stupeň alebo ročník, zriaďovateľ v prípade potreby upraví typ školy len dodatkom zriaďovacej listiny (§ 22 ods. 2 písm. b) a ods. 3 zákona č. 596/2003 Z. z.). 4. Škola so spojenými ročníkmi si môže nastaviť spájanie podľa možností svojho školského vzdelávacieho programu a vlastných personálnych kapacít. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Potrebne zabezpečiť všetky potrebné podmienky (personálne, priestorové a materiálno-technické) bez nároku na uprednostnenie od štátu alebo od zriaďovateľa. 2. Ak nemá škola pedagogických zamestnancov s potrebnou aprobáciou, je potrebné prijať ďalších pedagogických zamestnancov. 3. Ak súčasťou názvu školy vedeného v sieti je vzdelávací stupeň alebo ročník, bude potrebná ďalšia administrácia vyplývajúca zo zákona č. 596/2003 Z. z. 4. Ak budú školy pri výbere prvého a druhého cyklu potrebovať rekonštruovať priestory, náklady musí znášať zriaďovateľ. V zákone č. 597/2003 Z. z. je možnosť na získanie finančných prostriedkov na uvedený účel len cez § 6c - dotácie, prípadne pri školách v zriaďovateľskej pôsobnosti regionálnych úradov školskej správy, prostredníctvom kapitálových výdavkov podľa § 7 ods. 9 výstavbu, prístavbu, modernizáciu a rekonštrukciu školských objektov. 5. Obec (ako zriaďovateľ verejných základných škôl) upraví všeobecne záväzným nariadením školský obvod základnej školy zriadenej obcou pre žiakov 1. až 5. ročníka, ale taktiež je povinná zabezpečiť pre svojich obyvateľov, t. j. žiakov 6. až 9. ročníka základnej školy spoločný školský obvod v súlade s § 8 zákona č. 596/2003 Z. z.
Príležitosti	Riziká
<ol style="list-style-type: none"> 1. Žiaci prvého stupňa zostávajú dlhšie v škole v mieste bydliska, vrátane rómskych, nemusia tak skoro cestovať, posilní sa komunitný život. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Navýšenie normatívnych finančných prostriedkov z dôvodu navýšeného počtu žiakov, nepokryje výdavky spojené s touto zmenou. 2. Zníženie kvality vzdelávania s viacerými spojenými ročníkmi. Môže narásť počet detí v triede. 3. Náročná dostupnosť pre učiteľov 2. stupňa do neplnoorganizovanej školy. 4. Náročnosť zabezpečenia kvalifikovaných pedagogických zamestnancov, ktorí by pracovali na čiastočné úväzky na dvoch a viac školách. 5. Potreba dobudovať ďalšie priestory. 6. Potreba zmeniť školské obvody. 7. Nedostatočné priestorové kapacity škôl.

Elokované pracovisko

Výhody	Nevýhody
<ol style="list-style-type: none"> 1. Zabezpečenie učiteľov v malých obciach pokryje škola, nie obec. 2. Zjednodušenie zabezpečenia výchovno-vzdelávacej činnosti učiteľmi z hlavného pracoviska (v závislosti od dostupnosti). 3. Žiaci majú zabezpečenú nástupnícku školu, poznajú učiteľov a v rámci školských aktivít aj celú komunitu budúcej školy. 4. Kmeňová plnoorganizovaná škola prijíma žiakov na celé obdobie plnenia povinnej školskej dochádzky bez nutnosti novej administrácie aj ak škola nie je v školskom obvode bydliska žiaka (podľa §5 ods.3 písm. a) zákona č. 596/2003 Z. z.). 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pracovno-právne konflikty - nepripravenosť alebo neochota učiteľov pracovať v iných/horších podmienkach elokovanej školy. 2. Legislatívny proces na zaradenie elokovaného pracoviska do siete zdĺhavý a administratívne zložitý. 3. Nový zriaďovateľ preberie na seba plnú zodpovednosť za školu a nie je garancia na úspešnú spoluprácu s pôvodným zriaďovateľom. 4. Neexistujú žiadne právne nároky voči bývalému zriaďovateľovi a možnosť dohody nie je podmienkou ako v prípade združenia/klastra. 5. Potreba urobiť zmenu v sieti škôl a školských zariadení podľa § 18 zákona č. 596/2003 Z. z. Obec sa vzdá svojich zriaďovateľských kompetencií, čo môže viesť k zániku dostupnej školy. 6. Nedostupnosť plnoorganizovanej školy s rovnakým vyučovacím jazykom alebo vierovyznaním. 7. Ak budú školy pri výbere elokovaného pracoviska potrebovať rekonštruovať priestory, náklady musí znášať zriaďovateľ. V zákone č. 597/2003 Z. z. je možnosť na získanie finančných prostriedkov na uvedený účel len cez § 6c - dotácie, prípadne pri školách v zriaďovateľskej pôsobnosti regionálnych úradov školskej správy, prostredníctvom kapitálových výdavkov podľa § 7 ods. 9 výstavbu, prístavbu, modernizáciu a rekonštrukciu školských objektov. 8. Obec (ako zriaďovateľ verejných základných škôl) upraví všeobecne záväzným nariadením školský obvod základnej školy zriadenej obcou pre svojich obyvateľov, t. j. žiakov 1. až 9. ročníka základnej školy v súlade s § 8 zákona č. 596/2003 Z. z.
Príležitosti	Riziká
<ol style="list-style-type: none"> 1. Učitelia napojení na plnoorganizovanú školu môžu do elokovanej školy prinášať nové zaujímavé podnety a zvýšiť tak kvalitu výučby. 2. Obec môže byť nápomocná zriaďovateľovi, ktorý zabezpečí výučbu pri zveľaďovaní školy ako dôležitej inštitúcie v obci. 3. Zvýši sa rozpočet, ako následok je možné, že obec nemusí na školu doplácať v takom rozsahu. 4. Vzniká možnosť vytvárať synergie obcí s plnoorganizovanými školami. 5. Obec v rámci svojich možností má možnosť zmierňovať zriaďovateľom náklady na prevádzku a MTZ školy. 6. Možnosť poskytnúť čiastočný úväzok (v prípade plnoorganizovaných škôl doplnenie úväzku) učiteľom 2. stupňa s aprobáciou predmetov s nízkou časovou dotáciou (títo učitelia môžu pokryť časť zvýšenej potreby učiteľov s plným úväzkom). 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pracovno-právne konflikty - nepripravenosť alebo neochota učiteľov pracovať v iných/horších podmienkach elokovanej školy. 2. Niektoré školy sú od plnoorganizovaných škôl vzdialené viac ako 10 km. Prípadná veľká vzdialenosť, môže brániť lepšej spolupráci. 3. Prenášanie finančnej zodpovednosti na druhú stranu a neochota zo strany obce alebo zriaďujúcej školy rozvíjať elokovanú školu. 4. Kmeňová škola po prepočítaní príjmov a výdavkov a na základe nepriaznivých finančných podmienok, neotvorí elokované pracovisko. 5. Názorové rozdiely a neprimerané požiadavky na chod školy zo strany obce a zriaďovateľa, prenášanie zodpovednosti a neochota podieľať sa na skvalitňovaní školy ako elokovaného pracoviska. 6. Možnosť zrušenia školy v obci zriaďovateľskou školou. 7. Nerovnomernosť v priestorovom a materiálno-technickom zabezpečení hlavného a elokovaného pracoviska. 8. Rozdielny spôsob (formy, výber metód, spätná väzba a motivácia) výučby v plnoorganizovanej škole vo veľkej obci/v meste a v malej vidieckej obci. 9. Nepostačujúce kapacitné priestory kmeňovej školy a chýbajúce finančné prostriedky na odstupné v škole, ktorá sa má stať elokovaným pracoviskom. Ak budú kmeňové školy prijímať žiakov 4. ročníka z novozriadeného elokovaného pracoviska a budú potrebovať rekonštruovať priestory, náklady musí znášať zriaďovateľ. V zákone č. 597/2003 Z. z. je možnosť na získanie finančných prostriedkov na uvedený účel len cez § 6c - dotácie, prípadne pri školách v zriaďovateľskej pôsobnosti regionálnych úradov školskej správy, prostredníctvom kapitálových výdavkov podľa § 7 ods. 9 výstavbu, prístavbu, modernizáciu a rekonštrukciu školských objektov. Prepúšťanie učiteľov pre nadbytočnosť a s tým spojená zvýšená potreba finančných prostriedkov na odstupné.

